

Олена Цуп

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ Й ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ У СФЕРІ НАУКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

У статті досліджено процес налагодження двосторонніх зв'язків у галузі науки та технологій. Проаналізовано нормативно-правову базу, основні напрями і форми науково-технічного співробітництва між Україною та Чеською Республікою й окреслено перспективи їх подальшого розвитку.

Ключові слова: Україна, Чеська Республіка, науково-технічне співробітництво, наукові установи, технології, інновації.

Важливою складовою усього комплексу українсько-чеських міждержавних відносин є співпраця у науково-технічній сфері. Її розвиток актуалізується процесами глобалізації економіки і науки, інтеграцією до європейського й світового науково-технологічного простору, використанням новітніх технологій та інноваційною діяльністю. У цьому контексті Чеська Республіка є перспективним партнером, адже має потужну науково-технічну базу, а також бере участь у багатьох європейських програмах і грантах. Поглиблення українсько-чеського співробітництва у даній галузі спрямоване як на розвиток якісно нових двосторонніх відносин, так і на економічний поступ двох країн.

Науковий доробок з питань науково-технічного співробітництва між Україною та Чехією є доволі незначним. Більшість праць мають загальний характер і розглядають співпрацю у даній сфері через призму міждержавних відносин та економічної взаємодії. Це, насамперед, дослідження Р. Корсака [11], В. Литвина [12], С. Устича [20]. Окрему групу складають роботи з проблем формування науково-технологічної бази України й Чеської Республіки [10; 19], становлення міжнародного наукового співробітництва обох країн [13; 16] та перспектив українського науково-технологічного позиціонування у контексті європейської інтеграції [9; 18]. Конкретні приклади українсько-чеської наукової взаємодії наведено у статті Р. Зіка [24]. Документальною основою для дослідження стали матеріали Галузевого державного архіву Міністерства закордонних справ України [1–7] та Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України [8], а також опубліковані українські та чеські документи [21–23]. З огляду на це у даній статті поставлено за мету, на основі аналізу економічного і науково-технічного потенціалу обох країн, дослідити процес становлення і розвитку українсько-чеського співробітництва у сфері науки і технологій.

Реалізація науково-технічного співробітництва між Україною і Чеською Республікою відбувається на основі врахування кількох чинників, а саме: наявності науково-технічної бази, договірно-правового забезпечення, інтенсивності торговельно-економічних обмінів, інвестиційної активності та інноваційної політики. Давні традиції наукових зв'язків лише підсилюють спільні ініціативи. І для України, і для Чехії ефективна організація діяльності у даній сфері (удосконалення системи державних пріоритетів у науці, їх конкретизація, інтеграція всіх етапів наукового процесу, прискорення інновацій) є пріоритетним напрямом державної політики. Обидві країни розуміють, що статус держави на міжнародній арені залежить і від її науково-технічного та інтелектуального потенціалу. Саме тому, упродовж останнього десятиліття країни нарощують темпи в освоєнні новітніх технологій, пошуку дієвих механізмів їх реалізації, задля створення конкурентноспроможної економіки та входження у глобальні високотехнологічні ринки.

Чеська Республіка вважається одним із фаворитів серед країн Центральної і Східної Європи за витратами на інноваційний розвиток. За даними Індексу глобальної конкурентноспроможності вона зайняла 33 місце серед 134 країн світу в 2008 р. та 29 місце в

2009 р. і відповідно – 14 й 12 місце серед країн-членів ЄС. За рівнем інноваційної діяльності Чехія, згідно з показниками Європейського Innovation Scoreboard 2008 (EIS 2008), належить до групи помірних новаторів з рівнем інноваційної діяльності нижче середнього [13, с. 110]. Окремі труднощі виникають із забезпеченням трудових ресурсів у даній сфері. Для України, яка процес створення національної інноваційної системи розпочала ще в 1998 р., такий досвід видається корисним.

Науково-технічна галузь вимагає значних фінансових затрат, тому державних коштів, як правило, не вистачає для втілення усіх проєктів. Інвестиції є одним із джерел фінансування науково-технологічних розробок. Разом із тим, умовами якісного інвестиційного середовища є наявність стабільної політики та економіки, а також розвинутої інфраструктури. Згідно із дослідженнями фірми “Ernst&Young” Чеська Республіка для інвесторів є сьомою найпривабливішою країною в світі [17, с. 11]. Україна, на жаль, не може похизуватися високим місцем у рейтингу, хоча за 20 років до нас надійшло прямих іноземних інвестицій в сумі 49,4 млрд дол. (приблизно 1 тис. дол. на кожного українця) [23, с. 56]. Чеські надходження в Україну на сьогодні мають тенденцію до зменшення. Приміром, у 2011 р. чеські інвестиції становили 13,6 млн дол., тоді як у 2010 р. – 16 млн дол. [23, с. 58]. У той же час аналіз динаміки взаємної торгівлі засвідчив тенденцію до зростання і становив у 2011 р. 2778,8 млн дол. (для порівняння у 2010 р. – 2005,4 млн дол.) [23, с. 41]. Ця статистика дає підстави вважати, що напрацьована матеріальна база дозволяє розвивати науково-технічне співробітництво між країнами.

Інституційні рамки двосторонньої співпраці оформлені у міждержавних, міжурядових і міжвідомчих угодах. Серед них основні: “Договір про дружні відносини і співробітництво між Україною та Чеською Республікою” від 26 квітня 1995 р., “Угода між Кабінетом міністрів України та Урядом Чеської Республіки про економічне, промислове і науково-технічне співробітництво” від 16 квітня 2004 р., “Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чеської Республіки про науково-технічне співробітництво” від 19 грудня 2011 р., “Угода про наукове співробітництво між Академією наук Чеської Республіки та Національною академією наук України” від 31 жовтня 2000 р. Ще одну “Угоду між Міністерством сільського господарства і продовольства України і Міністерством сільського господарства Чеської Республіки про економічне, науково-технічне та виробниче співробітництво” від 9 квітня 1993 р. чеська сторона має намір денонсувати.

У процесі становлення українсько-чеських відносин на державному рівні у 1990-х рр., умови для налагодження співробітництва в галузі фундаментальних та прикладних наук, передової техніки і технологій, а також підтримання безпосередніх зв'язків та спільних ініціатив учених, дослідників, науково-дослідних інститутів, установ Академій наук та науково-виробничих об'єднань забезпечувалися 10 і 15 статтями міждержавного “Договору про дружні відносини і співробітництво” [6]. Згодом їх зміст розширили наступні двосторонні документи, які обумовлювали напрями співпраці та її координацію в межах спеціальних робочих груп та спільних комісій.

“Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чеської Республіки про науково-технічне співробітництво” (підготовка якої розпочалася ще у 2000 р.) значно розширила усталені форми взаємодії. Вони включають: розвиток науково-технічних і технологічних досліджень з можливістю обміну науковим обладнанням та матеріалами; обмін науковцями, дослідниками, експертами та інженерно-технічними працівниками з метою стимулювання проєктів і програм; організацію та проведення спільних семінарів і конференцій; взаємообмін науковою, технічною і технологічною інформацією. Основні питання опрацьовуватимуться на регулярній основі в рамках Спільного українсько-чеського комітету з науково-технічного співробітництва [2, арк. 34; 3, арк. 52–57; с. 40]. Підписання угоди стало важливим чинником розвитку взаємовигідного партнерства між країнами і відкрило нові можливості обміну досвідом між українськими та чеськими вченими, залучення інвестицій в наукову сферу та технологічної допомоги.

Українська і чеська сторони напрацьовують проекти у таких основних напрямках як: нові технології і технологічне обладнання для створення джерел енергії і засобів транспортування енергоносіїв, проектування і створення авіаційної техніки, розробка зразків нової медичної техніки, інструментів і медичних приладів, винайдення автомобілів спеціального призначення, створення нових зразків рухомого рейкового транспорту, верстатобудування, радіоелектронна апаратура і засоби зв'язку, створення машин і механізмів для обробки землі, збору врожаю і переробки сільськогосподарської продукції. Варто відзначити, що більшість із вказаних напрямів діяльності досі перебувають на стадії проекту.

Українсько-чеське науково-технічне співробітництво на державному рівні поглиблюють контакти між науковими установами, університетами, окремими організаціями і підприємствами. Зв'язки між представниками української та чеської науки було започатковано ще у ХІХ ст., а практика спільних досліджень, обміну публікаціями та міжособистісних стосунків продовжилася і до сьогодні.

Важливим кроком на шляху інтеграції у систему світового наукового обміну стало запровадження в Національній академії наук України з 1991 р. інституту іноземних членів з числа відомих науковців [16, с. 5]. 20 березня 1992 р. двох чеських вчених обрали дійсними членами Української академії наук: із відділення механіки С. Маркуш, директор Інституту матеріалів і механіки машин і з відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства – І. Гривняк, ректор Технологічного університету [14, с. 2]. Таке співробітництво сприяло не лише обміну матеріалами нових досліджень, а й підвищенню міжнародного авторитету як Академії, так і України в цілому.

23–24 вересня 1993 р. у Києві відбулися установчі збори президентів академій наук – членів Асоціації ряду країн Східної Європи і Азії, у т. ч. Чехії та України. У зборах взяла також участь президенти ряду міжнародних наукових організацій, як-от Європейської академії наук (А. Берджен), Міжнародної ради наукових спілок (К. Менон) і Академії Третього Світу (А. Салама). Від Академії наук ЧР виступила перший секретар посольства Чехії в Києві А. Сobotkova [8, арк. 171–180].

13 липня 1997 р. у посольстві України в Празі пройшла зустріч із президентом Академії наук ЧР Р. Заградніком. Керівник чеського наукового центру високо оцінив рівень української науки, відзначив традиційну високопрофесійну підготовку українських учених, підтвердив готовність чеської сторони і надалі щорічно приймати 10–15 українських вчених і надавати їм для стажування найкращі чеські лабораторії. Тоді із 59 чеських науково-дослідних інститутів 20 було оснащено технологічними обладнанням найвищого світового рівня [1, арк. 17–22]. Тоді ж сторони окреслили і перспективи українсько-чеського співробітництва в науковій сфері.

Важливе значення для поглиблення розвитку науково-технічного співробітництва мала пражка зустріч 29 вересня 2000 р. працівників українського посольства з директором департаменту з питань міжнародного співробітництва та розвитку Міністерства освіти, молоді та спорту Чеської Республіки П. Крженеком. Чеський високопосадовець ознайомив із способами координації, в масштабах країни, міжнародного науково-технічного співробітництва і створення відповідної нормативної бази [4, арк. 22]. Чеська сторона виступила за надання першочергового значення не формальній фіксації намірів співпраці положеннями відповідної угоди, а наповненню її конкретними діями.

У контексті здійснення заходів для розвитку співробітництва в даній сфері чеською стороною було запропоновано надати Україні методологічну допомогу в створенні презентаційного диску про можливості організації досліджень та започаткування нових технологій в Україні. У Чеській Республіці з метою інформування потенційних закордонних партнерів про можливості і здобутки чеських наукових і конструкторських установ уже було випущено презентаційний диск з базою даних (CD-ROM “Technologicky profil Ceske Republiky”) [4, арк. 23–24].

Станом на 2012 р. Академія наук ЧР і Національна академія наук України мають 21 спільний проект з усіх наукових напрямів. Квота взаємного обміну становить 240 днів на рік. Важливою, з огляду на її значення, є робота над розробкою, підготовкою та характеристикою магнітних наночасток з модифікованою поверхнею – аналог вітаміну Е, яку проводять Інститут макромолекулярної хімії Академії наук ЧР та Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна НАНУ. Модифікований аналог вітаміну Е має протипухлинну і атиметастатичну дію [24, с. 14–15].

Археологічний інститут в Празі та Інститут археології в Києві співпрацюють у підготовці платформи для порівняльного, систематичного і наукового експерименту в дослідженні середньовічної культури, її виробничих технік, яка в період VI–XIII ст. була поширена на території Центральної та Східної Європи [24, с. 15]. В результаті численних археологічних розкопок, проведених на території України та Чехії, було зібрано значний археологічний матеріал, що зумовило продовження досліджень і у сфері археометричних досліджень.

Подальше вдосконалення двосторонніх наукових контактів і кооперації у сфері використання результатів наукових досліджень значною мірою лежить у площині відносин із ЄС, а саме участі у рамках європейських науково-технічних програм.

Відповідно до міжнародних двосторонніх угод з науково-технічного співробітництва Чеська Республіка здійснює співробітництво з окремими країнами (Францією, Італією, Угорщиною, Словаччиною тощо) в рамках програми КОНТАКТ. Її метою є забезпечення необхідних умов для розвитку науково-технічної співпраці чеських організацій з досліджень і розвитку, інновацій та технологій з їхніми іноземними партнерами. Окрім спільних проектів, співробітництво включає обмін спеціалістами, популяризацію наукових досліджень та залучення молодих науковців до міжнародної співпраці. Адміністрування даної діяльності здійснюється спільно Асоціацією інноваційного розвитку ЧР та відповідними двосторонніми змішаними Комісіями на основі Угоди між Асоціацією інноваційного розвитку ЧР та Міністерством освіти, молоді та спорту ЧР.

Перші проекти програми КОНТАКТ беруть свій початок із 1993 р. За десять років було реалізовано 1348 проектів. У 2003 р. Україна спільно із Російською Федерацією взяла участь у 28 заходах, ініційованих даною програмою [21, с. 5–6]. Станом на 2007 р. у чеських університетах, інститутах Академії наук ЧР, дослідницьких установах, компаніях і організаціях було впроваджено 410 проектів у галузях соціальних, аграрних наук, фізики і математики, хімії, біології, інформатики, медицини та промисловості [22, с. 2–5]. У результаті співробітництва в рамках програми КОНТАКТ відкривається перспектива входження до європейського дослідницького та інноваційного простору та участі у Рамкових програмах ЄС. Одночасно це сприяє і реалізації Лісабонської стратегії, а саме створення конкурентноздатної європейської економіки. Членство Чехії в ЄС відкрило національні наукові дослідження не лише країнам-членам ЄС, але й іншими державами, в тому числі й Україні. Щоправда, донедавна, для повноцінної участі нашої держави у даній програмі не вистачало відповідної угоди.

Україна і Чеська Республіка беруть участь у європейській програмі EUREKA, що має ринкову спрямованість, підтримує інноваційні проекти і дає можливість знайти потрібних партнерів у європейських країнах. Проект E! 3778 MANGO “Розробка систем волокнистих матеріалів для контролю за мікро забрудненнями” виконувався у 2006–2009 рр. Робота, присвячена розробці інноваційних текстильних матеріалів технічного призначення (так званий “технічний текстиль”). Міжнародний консорціум виконавців складався з трьох учасників від Фінляндії, чотирьох із Чехії, одного з Польщі і одного з України. [15, с. 38]. Крім технічних питань додатковою метою проекту стало започаткування співпраці з закордонними партнерами, оскільки в Україні на цей час припинили існування всі галузеві науково-дослідні інститути текстильного профілю.

Спільні українсько-чеські ініціативи підтримуються на рівні інших наукових організацій. Наприклад, державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки співпрацює з більш ніж 15 країнами та організаціями з науково-технічної оцінки ядерної

безпеки, в тому числі і з Чеською Республікою. Фахівці ДНТЦ ЯРБ брали активну участь у навчальних та наукових заходах, які проводились Інститутом ядерних досліджень Чехії [27].

Активно розвивається співробітництво в галузі космічних технологій. Так, державне підприємство “Дніпрокосмос”, що спеціалізується в галузі розробки інформаційних технологій космічних систем спостереження Землі, разом з партнерами із Чехії, Данії, Білорусі й України бере участь у реалізації спільного проекту “Модель і автоматизована технологія класифікації земельних покривів” за конкурсом “INTAS–CNES–НКАУ” [25].

Співробітництво у сфері організації та проведення досліджень в Антарктиці спрямоване на реалізацію концепції створення “всесвітньої наукової лабораторії” та природної території, екологічний стан якої охороняється. Задля цього Національний антарктичний науковий центр Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України уклав рамкову двосторонню угоду з Департаментом полярної екології, Інститутом фізіології тварин і генетики Академії наук ЧР (м. Лібечов, Чехія) [26]. Співпраця з чеськими науковими установами має стратегічне значення, оскільки чеські наукові станції розташовані у районі Антарктичного півострова.

Таким чином, аналіз окремих аспектів українсько-чеської діяльності в галузі науки і технологій засвідчив наявність всіх необхідних умов для реалізації основних напрямів взаємовідносин. У договірно-правовій базі закріплені основні положення для регулювання науково-технічного співробітництва суб’єктів двох країн. Розвиток співпраці на всіх рівнях забезпечують регулярні контакти між відповідними міністерствами, зовнішньополітичними відомствами, спільними комісіями, науковими та освітніми установами, представниками наукових і ділових кіл обох країн. Науково-технічне співробітництво між Україною і Чеською Республікою склалося історично і відбувається на взаємовигідній основі задля залучення нових знань, підвищення конкурентноспроможності й продуктивності науки. На перспективу основні завдання подальшої спільної діяльності полягають у нарощуванні співпраці у галузі фундаментальних і прикладних наук, організації співробітництва в сфері розвитку інноваційної інфраструктури України, залученні іноземних інвестицій у високотехнологічні галузі, створенні спільних наукомістких і довготривалих проектів, підготовці трудових кадрів для інноваційної діяльності. Використання чеського досвіду науково-технічної інтеграції, позитивні тенденції розвитку двосторонніх відносин у даній сфері, спільна участь у європейських програмах і проектах сприятимуть не лише взаємній вигоді, а й повноцінному входженню України до Європейського дослідницького простору.

Список використаних джерел

1. *Галузевий державний архів Міністерства закордонних справ України (далі ГДА МЗС України), ф. 1 (Справи постійного зберігання за 1988–2002 рр.), оп. 4, спр. 9053. Питання культурних зв’язків з закордоном (загальне) (27 січня 1997 р. – 13 листопада 1997 р.). – 27 арк.*
2. *ГДА МЗС України, ф. 1 (Справи постійного зберігання за 1988–2002 рр.), оп. 5, спр. 10796. Укладення Договорів та Угод між Україною та іншими країнами. Переговори та листування про їх виконання. Т. 1. (24 січня 2000 р. – 9 березня 2000 р.). – 201 арк.*
3. *ГДА МЗС України, ф. 1 (Справи постійного зберігання за 1988–2002 рр.), оп. 5, спр. 10797. Укладення Договорів та Угод між Україною та іншими країнами. Переговори та листування про їх виконання. Т. 2. (13 березня 2000 р. – 14 квітня 2000 р.). – 205 арк.*
4. *ГДА МЗС України, ф. 1 (Справи постійного зберігання за 1988–2002 рр.), оп. 5, спр. 10802. Укладення договорів та угод між Україною та іншими країнами. Переговори та листування про їх виконання. Т. 7. (21 вересня 2000 р. – 7 грудня 2000 р.). – 201 арк.*
5. *ГДА МЗС України, ф. 2 (Двосторонні договори і угоди), оп. 6, спр. 453. Угода між Міністерством сільського господарства і продовольства України і Міністерством сільського господарства Чеської Республіки про економічне, науково-технічне та виробниче співробітництво (9 квітня 1993 р.). – 5 арк.*
6. *ГДА МЗС України, ф. 2 (Двосторонні договори і угоди), оп. 6, спр. 659. Договір про дружні відносини і співробітництво між Україною та Чеською Республікою (26 квітня 1995 р.). – 9 арк.*
7. *ГДА МЗС України, ф. 2 (Двосторонні договори і угоди), оп. 6, спр. 3783. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чеської Республіки про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво (16 квітня 2004 р.). – 4 арк.*
8. *Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі ЦДАВО України), ф. 5233 (Адміністрація Президента України), оп. 1, спр. 291. Документи про прийом іноземних делегацій, бізнесменів, підприємців, громадян іноземних держав Президентом України (вербальні ноты, програми, плани, протоколи, інформації, листування) (25 січня 1993 р. – 17 грудня 1993 р.). – 225 арк.*
9. *Адамов Б. І. Перспективи науково-технологічного позиціонування України в контексті політики сусідства ЄС [Текст] / Б. І. Адамов, М. С. Шеставін, С. Ф. Попов // Актуальні проблеми державного управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції: наук.-інформ. збірник / за заг. ред. В. П. Горбуліна. – К.: Євроатлантикінформ, 2005. – Вип. 15. – С. 8–15. (Серія: Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України).*
10. *Вашуленко О. С. Формування законодавчої бази України в науково-технологічній сфері [Текст] / О. С. Вашуленко // Проблеми науки. – 2007. – № 12. – С. 42–47.*
11. *Корсак Р. В. Українсько-чеське міждержавне співробітництво в 1991–2005 рр. [Текст] [монографія] / Корсак Роман Володимирович. – Ужгород : Гражда, 2007. – 208 с.*
12. *Литвин В. Україна: Європа чи Євразія? [Текст] / Володимир Литвин. – К.: Лі-Терра, 2004. – 512 с.*
13. *Науменко С. В. Досвід*

Чехії у становленні інституційного механізму національної інноваційної системи [Текст] / С. В. Науменко, Н. С. Науменко // Вісник економічної науки України. – № 1. – 2012. – С. 110–114. 14. *Поповнення з-за кордону* (Іноземними членами АН України обрано велику групу зарубіжних учених) [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1992. – Квітень. – С. 2. 15. *Принципи EUREKA* та інших європейських програм як чинники інноваційного розвитку України: Наук. практи. семінар, Київ, трав. 2009 / Редкол.: Смертенко П. С. та інші. – К.: ФО-П Т. А. Кінько, 2009. – 72 с. 16. *Рибак Н. Б.* Становлення міжнародного наукового співробітництва України в процесі державотворення: проблеми та перспективи (90-ті рр. ХХ ст.) [Текст] / Назар Рибак. – К.: ТОВ “Міжнар. фін. агенція”, 1997. – 23 с. 17. *Самек Р.* Чеська Республіка – європейський центр технологій та інновацій [Текст] / Рене Самек // Чеська Республіка – ваш партнер. – 2006/2006. – С. 11–13. 18. *Солошенко В.* Розширення співробітництва України з європейськими країнами в галузі науки та технологій [Текст] / Вікторія Солошенко // Віче. – 2010. – № 22. – С. 9–11. 19. *Тульчинська С. О.* Науково-технологічна сфера України: проблеми формування та перспективи розвитку [Текст] / С. О. Тульчинська // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 9. – С. 181–186. 20. *Устич С.* У руслі успішного співробітництва [Текст] / Сергій Устич // Політика і час. – 2001. – № 3. – С. 3–7. 21. *Mezinárodní vědeckotechnická spolupráce České republiky v rámci programu KONTAKT* [Text] / Asociace inovačního podnikání ČR. – Praha, 2004. – 9 s. 22. *Mezinárodní vědeckotechnická spolupráce České republiky v rámci programu KONTAKT* [Text] / Asociace inovačního podnikání ČR. – Praha, 2007. – 32 s. 23. *Souhrnná teritoriální informace Ukrajina 30. 09. 2012* / Zastupitelský úřad Kyjev (Ukrajina). – K., 2012. – 61 s. 24. *ZIKA R. Vědecká spolupráce s Ukrajinou* [Text] / Robert Zika, Daniel Horák, Jiří Hošek // Akademický bulletin. – № 7–8. – 2012. – S. 14–15. 25. *Державне підприємство “Дніпрокосмос”* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nkau.gov.ua/nsau/catalog_NEW.nsf/ByNamesU/F9BEB36C92_A87183C22572910031E3B9?OpenDocument&Lang=U 26. *Міжнародна наукова співпраця* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uac.gov.ua/ua/science/> 27. *Міжнародне співробітництво* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sstc.kiev.ua/ua/activity-ua/international-cooperation-ua.html>.

Елена Цуп

СОТРУДНИЧЕСТВО УКРАИНЫ И ЧЕШСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАУКИ И ТЕХНОЛОГИЙ

В статье исследован процесс налаживания двусторонних связей в отрасли науки и технологий. Проанализирована нормативно-правовая база, основные направления и формы научно-технического сотрудничества между Украиной и Чешской Республикой и очерчены перспективы их дальнейшего развития.

Ключевые слова: Украина, Чешская Республика, научно-техническое сотрудничество, научные учреждения, технологии, инновации.

Olena Tsup

UKRAINIAN AND CZECH REPUBLIC COLLABORATION IN THE FIELD OF SCIENCE AND TECHNOLOGIES

A process of adjusting of bilateral connections between science and technologies has investigated in the article. It is analyzed normative and legal base, basic directions and forms of scientific and technical collaboration between Ukraine and Czech Republic and prospects of their subsequent development are outlined.

Key words: Ukraine, Czech Republic, scientific and technical collaboration, scientific establishments, technologies, innovations.